

UJPEST ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
egész évre 4 ft, félévre 2 ft, negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések a kiadóhivatalban vételnek fel.

FELELŐS SZERKESZTŐ
és
KIADÓTULAJDONOS:
Brankovics György.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujpesten, Károlyi-utca 25-ik szám,
hová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
és pénzek küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

A félszázados Ujpest.

Ujpest, nov. 27.

Néhány hét még, s az idő röpké szárnyain tovarepült az év, s ez évvel Ujpest fennállásának ötvenedik éve is eltűnt.

Ötven év egy község életében nem nagy idő, de ha az a község ötven év alatt oda fejlődött, hogy tizenhétezer lakosnak otthont ad; ha az a község fennállásának már az első félszázadában virágzó ipart és kereskedelmet birt teremteni; ha az a község az első ötven év végén negyvenöt iskolában neveli a második ötven év számára a polgárokat; ha az a község az első félszázad végén hatvan-hetvenezer forinttal irányozza elő évi bevételeinek és kiadásainak a költségvetését; akkor az az első ötven év roppant nagy idő s oly igen fontos tényező a község életében, hogy arról megemlékezni, kötelesség; hogy arról, a ki e községet oly egészséges alapokra fektette, megfélekezni halátlanság!

A félszázados Ujpest mai előjáróságának és képviselő testületének, a mely legjobban tudhatja és érezheti, mily óriássá fejlődött ötven év alatt Ujpest, meg kell emlékeznie arról a férfuról, a ki 1836-ik évben elég bátorsággal birt, itt a homok-sivatag kellő közepén

az első házat felépíteni; a mostani előjáróságnak és képviselő-testületnek meg kell emlékeznie arról a férfuról, a ki alkotásának életképességében bizva, nemcsak „Ujpestnek“ nevezte el az általa életre hívott telepet, hanem oly szabadelvű szervezetet eszközölt ki számára, a minővel Magyarország egyetlen egy városa sem birt az akkori időben, s a minőt maga az országgyűlés is csak harminczkét évvel későbbben tudott a törvénykönyvbe iktatni; a jelenlegi előjáróságnak és képviselő-testületnek nem szabad megfélekeznie arról a férfuról, a ki hosszú éveken át nemcsak bírāja, hanem a szó szoros értelmében atyja volt a községnek!

És vajjon ki volt e férfú?

A régi zsidó templom mellett, ott a zsidó temetőben egy magányos sírkő azt hirdeti héber nyelven, hogy: „Itt nyugszik Lövy Bernát, községének alapítója és atyja.“

Hasztalan ránczolják össze homlokukat, hasztalan mutogatják ökleiket az antisemita urak, a z a s i r k ő n e m h a z u d i k, Ujpest községét egy zsidó alapította; Ujpest községének jövőjét egy zsidó bölcsessége biztosította; Ujpestnek csecsemő korában egy zsidó volt az édesatyja, a gondos nevelője és ez a zsidó Ujpest minden lakosától,

minden polgárától megérdemli azt, hogy most, a midőn az általa alapított község fennállásának az ötvenedik évét tölti be, hálásan emlékezzék meg róla.

A régi kor régi népei istenkké s félistenkké léptették elő azokat, kik embertársaiknak állandó lakhelyet s a művelődésnek otthont alkottak; az újabb kor szobrokat állit, márványtáblákat falaz be, arczképeket festett azok emlékére, kik valamely kulturális intézményt életre hívtak, avagy csak valamely körnek, klubnak a szervezői voltak: és az a férfú, a ki 1836. elején a „Jegyzőcsárda“ mellől végigtekintve a homok-tengeren, azt mondá testvéreinek: „Itt e helyen telepszünk le!“ s e határozathoz még a Károlyi grófok akkori tisztartójának: Burgnak az ellenvetései daczára is ragaszkodott; és az a férfú, a ki az uradalomtól telepedési engedélyt nyerve, hat hónap alatt felépíté házat és működésbe hozta gyárát; az a férfú, a kinek volt bátorsága a földesuraság azon kivánságával szemben, hogy az új telep „Uj Káposztás-Megyernek“ neveztesse, kivinni azt, hogy „Ujpest“ nevet nyerjen; azon férfú, a ki egy évvel később a cégrendszer virágkorában, legelőször is a szegény iparosok önállóságára, a vallás- és a munkaszabadság

TÁRCZA.

Ne sirj lelkem . . .

Oh! én ott voltam közelében, láttam,
Ót küldte nékem az én istenem.
— Hát akkor mért kell járnom a világban
Számúzve tőle, idegen helyen?
S hol van határod, hol száműzetésem? . . .
Mindentre csak egy hang felel:
Egy régi ismerős: Reményem . . .
— Ne sirj lelkem, nem vesztél el.

Ott reszketett minden kicsiny szavában
Üdvösségemnek szent ígérete;
Sejtém a hangból és szemébe láttam,
Hogy el van, el van foglalva vele!
Oh! hallám szíve dobbanását: „Itt, itt
Tied, tied ez a kebel.
Ne menj! . . . de ha mész, vár a sirig . . .
— Ne sirj lelkem, nem vesztél el.

S én mentem . . . De az isten-rendeléssel
Kérkednem kell még a világ előtt!
Hiszen nekem csak egy darab kenyér kell,
S én akkor bírhatom örökre őt.

— Ugar mező volt, a mi engem várt itt,
S bár jó magot vetettem el:
Mi lesz, mi lesz az aratásig?
— Ne sirj lelkem, nem vesztél el!
Pup Zoltán.

Banquo szelleme.

— Történeti elbeszélés. —
Felix Lillától.
(Vége.)

— Mint a szemem fényét. Évek óta
nalam lakik. Kedves, szelid, barátságos ember,
még a légynek sem tudna ártani, a bérét pontosan fizeti s mégis a legborzalmasabb szomorujátékokat írja. Nem csodálatos dolog ez? Senki sem képes a hallgatók kedélyére hatni mint ő, költött jellemeinek szenvedélye viharként rázza fel a szunnyadó érzeteket. Irt olyan vigjátékokat, a melyek a legmogorvább medvét is megkacagatták.
Jarwis komoran nézett maga elé s egy szót sem szolt.

— Különös férgé az istennek! — gondolá a szönyegkereskedő.

A zene jelt adott az erkélyről. Az előadás megkezdődött. Burbadge Macbeth sze-

repét játszotta, Shakespeare Macduff-ot személyesítette s Lowin Banquo szellemét adta.

Színlapok akkoriban nem voltak. A színházlátogatók a szerepkiosztást azok nélkül is tudták, mert színészeikkel bizalmas lábon állottak. Jarwis azonban ismeretlen társaságba tévedt.

Menydörgés és villámlás kíséretében jelentek meg a boszorkányok — rövid kis előjáték, mely hangulatot csinál: következett a Fores melletti tábor, Duncan király, fiai: Malcolm és Donalbain, Leno és a kíséret. Majd ismét a mezőség, mennydörgés, villámlás, boszorkánysereg s nyomukba Macbeth és Banquo.

Jarwis már Banquo első szavainál:

„Mennyire van Fores? Kik ezek?”

E száraz, vad alakok fura öltözetükkel

A föld gyermekeihez nem hasonlitanak! összerázkódott. A színész hangja meglepte. Az első felvonás alatt mogorván és csendesen ült.

A második felvonás kezdetén Macbeth a színpal mögött megöli Duncan királyt. Ez éji-jelenetben a legegyszerűbb eszközökkel nagyszerű hatást ér el a költő. A közönség bámul és irtózik.

háborítlan élvezetére, a község felvirágzásának e főfeltételeire gondolt s a földesurassal oly jogérvényes szerződést kötött, amelyben a teljes valóság-egyenlőség, a teljes iparszabadság biztosított; a melyben az úrbéri javadalmak (korcsmatartási, halászati, legeltetési jogok) a megélhetés könnyítése végett a község rendelkezésére bocsáttattak; és az a férfiú, a ki mint bíró, Ujpestnek ezernemű érdekeit ritka önzetlenséggel meg tudta óvni, ezernemű bajait páratlan áldozatkézséggel el tudta igazítani; az a férfiú, a ki, hogy a község forgalmát emelje, iparát és kereskedelmét hozzáférhetőbbé tegye, Pest és Ujpest között öt éven át, a saját költségén közvetítette a közlekedést: az a férfiú, a ki házában Ujpesten az első háznak, a felépítése után négy évre, vagyis 1840-ben már iskolát hívott életre: az a férfiú, a ki az inséges és nyomor-teljes 1847-ik évben, a midőn 30 frtba került a kenyérlisztnek mázsája, a „családi ház“ termeit fa- és kenyér-raktárrá alakította át, azután kinyitatta kapuit, s Ujpest szegényeit, kik százával jelentkeztek, minden valláskülömbőség nélkül, egyformán ellátta egész télen át ingyen fával és ingyen kenyérral: az a férfiú nem érdemelte volna ki Ujpest községének örök háláját s Ujpest minden lakosának a tiszteletét?

De megérdemelte, százszorosan!

A ki adatainkban kételkedik, nézze meg azt a nyomtatott „kontraktust“, melynek fején a Károlyiak büszke címere diszeleg, a melyből a felvilágosodott század szelleme s a szabadság lehellelte árad felénk, s a melynek II. rész 8. §-ban ezeket olvassuk:

„Hogy a gyárak, mesterségek és a kereskedés minél előbb virágozhassanak, a megtelepedni kívánóknak előre is alá kell magukat vetni azon szabályoknak, melynélfogva magok között sem czégeket formálni, sem ipart megszorító, kirekesztő kiváltságos leveleket (exclusivum privilegium) szerezni nem fognak, hanem mindnyájan ugyanazon jussal élhessenek...“

Ime, hazánkban Ujpest volt az első, a mely a teljes iparszabadságot megtestesítette, mert 1837-ik évben már élvezte azt!

— Meg kell vallani — sugja a szőnyegkereskedő Jarvis fulébe — ez a gyilkosság kitünően van jelenetve. Mit szól hozzá?

Jarvis inkább nyögött, mint sóhajtott, sapadt arcát kezeivel fődte be.

— Mi baja van? Beteg? Vagy a darab támadta meg idegeit?

Jarvis nem válaszolt.

A harmadik felvonásban Macbeth árulása folytán meggyilkolják Banquot, közvetlenül utána jön a nevezetes lakoma. Banquo szelleme megjelenik Macbethnek s Macbeth azt mondja: „Nem mondhatod meg, hogy én tettem!“ — A szellem fejével int. Macbeth hátratántorodik s lihegve kiáltja: „Ne ints felém véres furteiddel!“

Jarvis arca hamuszint öltött s rekedt hangon kérde Unterwodtól.

— Hogy hívják azt a színészt?

— A ki Macbethet játsza?

— Nem, a másikat!

— A ki Banquot személyesíti?

— Azt!

— Lowin Fülöpnek!

Jarvis felordított. Haja szálai égnek meredtek:

Olvassák el a szerződés III-ik részének a 8-ik §-át is:

„Jussa és kötelessége van a községnek, az uraság által minden hitvallás és nemzet különbsége nélkül előterjesztett, házzal bíró lakos közül választani...“

Ime, hazánkban Ujpest volt az első, a mely a vallásegyenlőséget s a zsidók emancipációját kimondta és szerződésbe foglalta. Ujpesté tehát a dicsőség, hogy e téren is harminczkét évvel előzte meg az egész országot.

A dicsőségből nagy rész illeti a felvilágosodott Károlyi grófot is, de az oroszlanrész mindenestire Lövy Bernátot illeti, mert neki köszönhető, hogy már 1837-ben volt e hazában egy hely, a hol zsidó és keresztény háborítlanul dolgozhatott, munkájának gyümölcsét háborítlanul élvezhette; volt egy hely, a hol polgári jogait, eltekintve attól, hogy miként imádja istenét, egyenlően gyakorolhatta, s polgári szabadságát egyenlően élvezhette.

Felre a rút hálátlansággal, uraim!

Lövy Bernát, Ujpest alapítója, megérdemli azt Ujpest előjáróságától és képviselő testületétől, hogy arczképét a község költségén készíttesse el s a község házában tanácstermében helyezze el: Lövy Bernát, Ujpest szervezetének, alkotmányának megteremtője, megérdemli Ujpest polgáraitól azt, hogy az egyszerű sírkő helyett — közadakozás útján — egy diszes emlékkövet állítsanak, a mely emlékkő magyar nyelven hirdesse a község alapítójának érdemeit és dicsőségét az utókor számára.

Ujpest előjárósága és képviselő testülete csak így fogja méltón megünnepelni Ujpest fennállásának ötven éves jubileumát; Ujpest polgársága csak így lesz méltó Ujpest első, szabad gondolkozása, szabad szellemű polgárához!

Reméljük, szavaink nem hangzanak el a pusztában, s Ujpest tekintélyes polgárai legalább a tizenkettedik órában megindítják a mozgalmat s nem fogják a községen hagyni azt a gyalázatot, hogy az ötvenedik év elmúljék anélkül, hogy a város alapítója iránt tartozó háláját leróttá volna a község.

Brankocics György.

— Rám néz! — nyögé kinosan. Szemei idetapadtak! Itt-itt! A vér! A vér!

A színészek a zavar okát keresve, csakugyan odanétek s Banquo szelleme is, szerepét folytatva, odabámult.

— Mi baja van? — kérde szomszédjától a szőnyegkereskedő. Csakugyan beteg! Siessen ki a szabad levegőre!

— Vén számár, részeg vagy örült!

— monda a másik szomszéd.

— Bevallom bűnomet — rebegi lelki-zavarában Jarvis. Rég megbántam tettemet, de nyugalmat nem találok sehöl. Én vagyok a gyilkos, a szellem felém integet véres fürteivel!

— Megbolondult az ur? Örjög?

— Nem, nem bolondultam meg, nem örjögök, bevallom bűnomet! Meggyilkolt szelleme — ne fenyegezz!

Jarvis felugrott helyéről s dült arczczal örültként rohant ki a színházból.

IV.

Az előadás befejezte után a halhatatlan költő színésztársaival együtt a Meermaid-csapszékbe ment, a hol barátjainak üdv-kívánata s hódolata fogadta őt. Társalgás közben a földszinti zavarról is megemlékez-

Lövy Bernát, Ujpest alapítója.

Mai vezércikkünk kiegészítésül talán nem lesz érdektelen, ha Ujpest alapítójának: Lövy Bernátnak dióhéjba szorított életrajzával kedveskedünk t. olvasóinknak.

Lövy Bernát Nagy-Surányban, Nyitra-megyében született 1793. évben. Atyja nagyonos börgyáros volt s fiát hét éves korában tanulásra fogta s később D.-Szerdahelyre, majd Morvaországba s végre Prágába küldte talmud tanulmányainak folytatása végett. Prágában Löw S., a ki később a pesti hitközségnek híres rabbija lön, tanuló társa volt Bernátnak, s döntő befolyást gyakorolt reá.

1817-ben Bernát visszajött hazájába, megnősült s az iparnak szentelvén magát, Vág-Ujhelyen enyvgyárat alapított s megelégedetten élt. Egyszer azonban azon vette magát észre, hogy sokan irigylik vagyoni gyarapodását, családi boldogságát, s rettegnek attól a befolyástól, a melyet Vág-Ujhely földesurára: Erdődy grófra gyakorol; hogy a vénebb zsidók „szabadoncz“-nak nevezik őt, rosszalják, hogy „világi“ tudományokat is tanult s félnek, hogy olyan népiskolát fog alapítani, a melyben a szent könyveken kívül egyéb ismeretek is fognak taníttatni. Ez pedig az akkori felfogás szerint nagy szerencsétlenség lett volna.

Lövy Bernátot ez felette sértette, visszavonult a közügyektől, s midőn 1823. évben gyára leégett, s öt évi szerzeménye gemsemmisülvén, koldusbotra jutott, elhagyta Vág-Ujhelyt s Komáromba költözött, a hol sógorával együtt börgyárat létesített. A közös gyár tíz év alatt Komárom legtekintélyesebb gyára lön, de Lövy Bernát a vidéki várost szűknek találta tervei s tehetsége számára, s Pestre vágott. 1835-ben Pestre jött, s miután még akkor a zsidók jogai nagyon meg valának szorítva, egy ügyvédhez folyamodott, a ki azonban kijelenté, hogy a Pestre költözésről s gyárfelállításról szó sem lehet, mert a pesti timárszék nem fogadja kebelébe.

Ekkor megtudta Lövy Bernát, hogy Palotán, a Károlyi grófok birtokán, már egy év előtt egy pesti zsidó posztgyárat alapított, s rögtön elhatározta, hogy Izsák és Joakim testvéreivel a Károlyi grófok tisztartóját keresi fel. Burg, a tisztartó előbb Nagy-Surányban hivataloskodván, ismerte Lövy családját, s rögtön kijelenté, hogy: „Válasszon magának Palotán gyár felállítására alkalmas telket, hogy a gróf úr engedélyét kinyerjem, az az én dolgom.“ A választás meg-

tek, de a valót csak reggel tudta meg Shakespeare háziurától, a ki szintén szerencsét jött kívánni az újabb sikerhez.

Még a költőnél időzött Underwod, a midőn váratlanul betoppant Lowin s elmondta, hogy a bíróságához idézték, mert atyjának valódi gyilkosa önként jelentkezett s tettét beismerte, s késznek nyilatkozott a huszonegy év előtt elrablott összeget az örökösöknek kamatostól visszatéríteni.

— Ezt Banquo szellemének köszönheted! — kiáltá a költő.

— Valóban annak! Csodálatos műved megszólaltatta a gonosz lelkiismeretét!

— A mihez kitünő játékod is járult Lowin!

— Ismerős volt előtte a véres fej, mert atyámnak szakasztott mása vagyok.

Newgate börtönének egyik zárkájában nyomorult szalmán, nehéz békókat csorgetve fekszik Wynne Tamás — a halált várva.

Ama végzetes éj után, melyen a gyilkosságot elkövette, Plymouthba ment, a hol Greenvil kapitány éppen az egy év előtt — 1584-ben — Raleigh Walter által felfedezett Virginiába készült vitorlázni. Wynne a te-

történt, de midőn Pest felé igyekeztek, Bernátnak megtetszett a „Jegyző-csárda“ körüli tér, a mely közel volt a Dunához, a pestváci országúton, s Pesttől csak félórai távolságra volt.

„Maradjunk itt, — mondá testvérének — a mi célunkra ez igen alkalmas hely. Igaz, hogy elhagyatott és kietlen, de csakhamar megfognak itt telepedni azok, kik tőlünk foglalkozást nyernek, s kiket jó bánásmóddal magunkhoz csatolunk. A futó homokot, zöld pázsit és virágzó kertek fogják felváltani és mi — ha Isten megsegít, — jó barátok közt fogunk élni.“

Lövy Bernát azonnal visszatért Palotára a tisztartóhoz s a jegyzőcsárda mellett kért telket. Megkapta. Négy héttel később az uradalommal kötött »kontraktust« aláírta, egy közös »családi házat« építtetett; egy félévre rá 1836-ban már a gyára is működött.

Hogy a mérész terv miként sikerült, hogy Lövy Bernát az új telepnek nemcsak megalapítója, hanem bölcs kormányzója és atyja volt, azt elmondta vezércikkünk, arról eléggé tanuskodik a mai Ujpest.

Lövy Bernát 1857-ben február hó 1-én, élete 64-dik évében halt meg, s porai ott nyugosznak a régi zsidó templom mellett.

Hirek.

Pestmegye inségesei számára felveendő inségkölesönhöz a belügyminiszter leirata szerint 20.000 fittal járul az állam s a többire nézve odautasítja a megye közönségét, hogy valamely pénzintézetből kölcsönt vegyen fel. A megyei közgyűlés a még hiányzó 80.000 ftt beszerzésével az alispánt bizta meg.

A lutheránus harangok, a lutheránus pap és a magyar nyelv. A halottaiból feltámadt újpesti evangélikus egyháznak nem sokára két harangja lesz, az egyiket ajándékként kapja, s a másikat a saját erejéből szerzi be. E harangok németül fognak kongani, mert a lutheránus segédlelkész, daczára annak, hogy az egyháznak németnyelvű tagjai is magyar érzelműségüket hangsúlyozták, makacsul ragaszkodik a hozzá, hogy a harangok német feliratokkal birjanak. Ujpesten? A főváros közelében? Alkotmányos életünk tizenkilencedik évében? Az igaz, hogy ezekből a lutheránus papokból mindenféle telik: muszka barát, panszláv, Schulverein, germanizátor, de hat azért részen alunk s jóakarattal megsegjük az újpesti lutheránus segédlelkész urat, hogy ha Ujpesten germanizátor akar lenni: akkor jobb lesz idejekorán elmenni, mert az újpesti evangélikus nem német, hanem magyar egyház, a mely német nyelvű isteni tiszteletet is tart

lepesekhez csatlakozott. Nehány év múlva, midőn e telep tönkrement, délnek, a spanyol telepekre indult, a hol sikerült neki vagyonra tenni szert. Mennél jobban gazdagította azonban a becsületes munka, annál jobban utálta előbbi tetteit. Mély banat ragadta meg kedélyét, nem maradhatott az újvilágban tovább, a végzet szava visszaüzte honába s a gyilkosság éjjelének huszonegyedik fordulóján, a Blackfriars-színházban, Banquo szellemének megjelenésekor valómásra kényszerítette.

Wynne-Jarvis-Tamás halálra ítéltetett. Lefoglalt vagyonából Lowin négyezer font sterlinget kapott, a mely összeggel a Blackfriars-színház részvénytársává lön. Shakespeare, e részvénytársaság feje akkor négy részvényen birt.

A halálos ítélet végrehajtása előtt Banquo szellemének személyesítője felkérte, hogy az elítéltet Newgate-ban látogassa meg. Lowin Shakespeare kíséretében ment az elítélthez. Siránkozva borult Wynne a meggyilkolt fiának lábaihoz s bocsánatért esedezett.

— Szerencsétlen, irgalmazzon meg önnek az isten — mondá az ifju meghatottan, — ítélszéke előtt fog állani nemsoká!

azon hívei számára, a kik szívből magyarok ugyan, de a magyar nyelvet nem birják. Ha e hívek között olyanok is találkoznak, a kik szívből is németek, ezeket kötelessége a segédlelkész úrnak a magyarságnak meghódítani kötelessége, mondjuk, mert ha másként cselekszik, ha a magyar nyelvnek maga is ellensége, ha maga is germanizál, alkotmányos törvények ellen cselekszik. Mi végzetlenül örvendünk annak, hogy az egyszereset jobba került evangélikus egyház ismét összeszedte erejét, de nem engedhetjük meg azt, hogy germanizáló, az egyházi tanácsal ujjat húzó, egyházi jogukat túllépni akaró segédlelkészek miatt ismét jobbra kerüljön. Az újpesti evangélikus egyháznak magyarul kongó harangok, magyarul érző pap s olyan lelkész kell, a ki tudja, hogy egyetértésben s összetartásban rejlik az erő, a ki tudja, hogy nem a presbythérium fölött, hanem mellett állt, a segédlelkész azonban csak a latta áll.

Tolvaj utazótárs. Kaufmann Imre lakatossegéd elfelejtvén megkérdezni utitársát, hogy kihez legyen szerencsése, most azon kellemetlen helyzetben van, hogy nem tudja megmondani ki lopta el, Dunakeszről Ujpestre jövet, a megyeri csárdában munkakönyvét és ruhaneműjét, azt azonban tudja, hogy utitársa eltűnt.

Az újpesti bérkocsisok úgy látszik, még nem birnak az előjáróságtól meghatározott viteldíjszabállyal, kényük-kedvük szerint zsarolják a közönséget. E napokban száraz időben a Széchényi-kávéháztól a református templomig, tehát 5 percznyi időre, 80 krt mert kérni egy irtól az egyik bérkocsis: a mi a fővárosi bérkocsi-díjakkal összehasonlítva: hallatlan összeg. Mi nagyon örvendünk, hogy Ujpesten bérkocsiai vannak, de a közönség zsarolását nem engedhetjük meg, s ha vannak díjszabályok, úgy azoknak a kocsiiban való kifüggesztésére kérjük kényszeríteni a bérkocsi-tulajdonosokat, ha pedig nincsenek, kérjük az előjáróságot, gondoskodják róla, hogy legyenek.

Ebmarás. Gál János napszámost Ujpest felé hazajövet, az ördögök közelében egy kutya marta meg. Reméljük nem veszett.

Nagy lisztlopás. Novák Sándor és Kozma Sándor dunai molnárok malmaiból már évek óta és meglehetősen nagy mértékben lopják a lisztet s bár mindent elkövettek a tolvajok s az orgazdák felfedezése céljából, csak most sikerült őket Cs. J., H. J. és Cs. J. két felnőtt fia személyében kinyomozni. Ujpesten e mintapolgárai vagyonos emberek, háztulajdonosok, hozzá Cs. J. még dunai bérő s H. J. korcsmáros és hentes is. Hogy mért volt e szerencsétleneknek szükségük a lopott jószágra, az lélektani rejtély. Nevezetesen a motozás alkalmával 10 nagy zsák lopott liszt találtatott.

Tolvaj eseléd. Kis Ilona, 22 éves eseléd, hogy unalmas óráiban legalább azt tudhassa: hány óra van, Weisz János angyalföldi lakostól egy 30 ftt értékű ezüst zsebórát lopott el s azután megszökött. Itt azonban megcsipetvén, most már óra nélkül is tudja: hányat ütött az óra.

— Óhajtom a halált — nyögé Wynne — a hóhér utolsó s legjobb barátom!

Shakespeare, a ki eddig háttérben maradt, előlépett.

— Rám ismer Wynne? A gyilkosság utáni reggelen egy stratfordi ifjut talált a Temzén átkelő csolnakban, a ki vérző sebet bekötötte.

— Emlékszem! És az az ifju! —

— Férfi lett s most itt áll ön előtt. Gunyolódva mondá ön akkor, husz év múlva Newgate avagy Tyburnban akar látni! Akarata teljesült. Shakespeare Vilmos vagyok, Banquo szellemének a megteremtője.

— A végzet az ön ajkáról beszélt hozzám. Köszönöm. Bocsássanak meg és — hagyjanak el!

— Ez a költészet diadala a sötétség szellemein, ez a tragédiának ereje, hatalma az emberek fölött! — mondá Lowin a siralomházból kilépve.

Wynne még aznap bevégezte földi pályafutását — Tyburnban — az akasztófan.

Lowin Fülöp magas kort ért el s a londoni színházi közönségnek kedvence volt mindvégig.

Eltűnt leányok. Csodálatos, hogy ma, a midőn a statisztikai adatok szerint 23 és háromnegyed nő jut egy férfira, a fiuk még sem kellenek az ördögnek sem, ez is csak a leányok után kapkod. E héten két leány tűnt el Ujpestről, nevezetesen: özvegy Schmidt Ferencznének Katalin nevű, 15 éves, magas termetű, szőke haju, kék szemű leánya, és Krémer Józsefnek Mari nevű, 8 éves, jól kifejlett, barna szemű, barna haju s gömbölyű arcú leánya. Szép mind a kettő, perze az az ördög, a ki e leányokat eltűntette, nem használhatja a csunyákat. Szegény rendbízotunk, két szál rendőrével ezután még az újpesti szép leányokra is kell vigyázni! Alászolgája . . .

Utezakövezés. Kövezik a Lövy-utczát, kövezik a József-utczát! hangzik mindenfelől az örömhír. No csak hogy már köveznek! Az a két utca is ér valamit, még többet érne azonban, ha a házaik előtt nem kövező háziurakat szigorú büntetéssel sújtaná végre-valahára az előjáróság és ha az útjárókat is elkészítené — addig, a míg az idő engedi.

A csiriz az oka. Gold Imre cipészsegéd szobájába bebotlott valaki s botlasközben a csirizestálba jutott a keze, e szerencsés véletlen folytán 20 ftt értékű ruhánemű ragadt az ujjaihoz s ez éppen elég volt arra, hogy „Adjon isten“ nélkül távozzék. Gold most nem is annyira a ruhát, mint a csirizes kezét keresteti.

Rendőri hír. Letartóztatott 28 csavargó férfi s 16 csavargó nő. Csak rajta, hadd apadjon a 275!

Egyletek és társulatok.

Az újpesti polgári kör választmánya elhatározta, hogy üléseit ezután vasárnap délelőtti tíz órakor tartja. A legközelebbi választmányi ülés f. évi december hó 5-én, d. e. 10 órakor tartatik meg a Wilburger-féle helyiségben, a melyre a választmányi tagok pontosan megjelenni kéretnek. E felhívás szolgáljon minden választmányi tagnak meghívóul.

Az „Arany János“, újpesti ifjusági önképző-kör f. hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlésén, Nasser Sándort egyhangulag újra megválasztotta elnökéül. A kör f. évi december hó 5-én, d. u. fél 3 órakor tartja felévi ülését. Vendégek szívesen látatnak.

Színház.

Becker, a bűvész-professzor elment, s úgy látszik vele ment az újpesti közönség is, mert „Ninis“-t nem lehetett előadni. Csütörtökön a színház már megint üres volt.

Hja, Csizsér Kálmánnak is szerezni kellene egy pár olyan „bizalmi médiumot“, a kit — az újpesti mészáros illem szerint — a színpadon, a közönség szemeláttára is meg lehetne csipkedni, akkor talán legalább férfiakból tele házat csinálhatna. De ugy . . . „mars, siess hazádba visszavert seregem!“ . . . Remegve gondolunk szegény Kolozsváry-nak csütörtökre kitűzött jutalomjátékára, remegve annál is inkább, mert a mint halljuk, a „Kornevilli harangok“ at választották.

Ugyan kérem, hiszik önök, hogy van Ujpesten színházbaráto ember, a ki a „Kornevilli harangok“-at a megboldogult Együtől nem látta? Ha van, az csak olyan lehet, a ki színházba nem jár, a ki tehát a „Koloszeum“-ba se jön el. Uj darabokat, a legujabbakat hamar — ezek még talán megmenthetnék a sülyedő hajót. Lássuk „A parisi“-t, „A dezentor“-t, az „Eleven ördög“-ot, „A vadgalamb“-ot, „Parasztkisasszony“-t lesz közönség, ha nem is annyi, hogy dúzskálódni lehetne a vajban, de lesz egy kis hájra való! Ujpest nem — Sepsi-Szent-György! Ujpest itt van a főváros közelében, Ujpest közönsége bajosan szánja el magát az olyan darabok megtekintésére, a melyeket 150-szer darált le a „Népszínház.“

Igaz, hogy az új darabok s különösen a legujabbak pénzbe kerülnek s a pénz — az a legkevesebb, annyira legkevesebb, hogy nincs. De hát hol vannak azok a képviselőtestületi urak, a kik kijelentették, hogy Csizsér társulatát el fogják birni tartani! Ugy látszik seholy, mert még a 2 fttos lisztára se jegyezték fel a nevüket, pedig nekik lenne első kötelességük az általuk partolt igazgatót s társulatát támogatni! Hja, beszélni és tenni — két különböző dolog!

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BRANKOVICS GYÖRGY.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 1 kr. Oly hirdetésekért, melyek lakcímmel vannak ellátva, minden egyes közlés után külön 30 kr. bélyeg díj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Nagyhirdetések ára: háromhasábos petitsor, bélyegen kívül 10 kr. Nyilttér háromhasábos petitsor 20 kr.

Szöke hölgy!

Az a szép szöke, kék bársonykalapos hölgy, a ki pénteken reggel a lövönatu kocsinak első osztályában a balszöglet első székén ült s a vámbházánál leszállt: tisztelettel felkéretik, nem volna-e

hajlandó tisztességes levelezésbe bocsátkozni egy urral, a ki őt szellemesnek tartja. Válasz »Szöke Ur« Budapest. Postrestante — czím alatt.

Részletfizetésre

kaphatók ékszerek, arany és ezüst zseborák, inga

órák. Kinek? megtudhatni a kiadóhivatalban. 25.

Egy szülesznő

tanácsot, segítséget nyújt azon nőknek kik jó ápolás és titok tartás mellett óhajtanak szülni. Közeleb czím a kiadó-hivatalban tudható meg. 19.

Butor, részlet fizetésre

asztalos és kártyos butorokat, csiga órákat asztali függő lámpákat, képeket és tükröket olesó és jutányos áron vásárolhatnak azok, kik állandó évi lakással bírnak. A

részletek tetszés szerint. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 17.

Klarika!!

Megkaptad levelem? Valaszod hol késik az éji homályban? Avagy eljártottad már édes játékidat — velem! La czi.

Téli esték

kellemes eltöltésére válnakozik egy intelligens uri ember. Ajánlatok »Szórakoztató« czímmel a kiadó hivatalba intézendők.

MON SAVON

a világ legjobb szappana.

A bőrnek alabastrom fehér színt, a késő korig finom üdeséget kölcsönöz.

Kapható és megrendelhető

TAKÁCS LAJOS

hatvani - utcai fűszerkereskedésében

BUDAPESTEN.

Ára 30 krajczár.

Kincsem-sorsjegy

1 ft 11 sorsjegy 10 ft csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. 4788 pénz-nyeremény

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. szám.

Agamal Károly

Vasbutor festészete

Ujpesten, Erzsébet-utca 17. sz.

Régi és új vaságyak, széntartók, tálcák s különösen

kályha ellenzők

díszes kifestését, keleti és modern minták szerint, fehér, fekete fa vagy bármi színű alapon, arannyal, ezüsttel, czirádákkal, táj és egyéb képekkel, elválaja

Agamal Károly

vasbutor festészeti intézete,

Ujpesten, Erzsébet-utca 17. sz.

Művészi kivitel s jutányos árak garantiroztatnak.

C. ez.

Van szerencsénk értesíteni, miszerint a rákos-palotai vasúti állomáson állandó raktárt

só, kőolaj, (Petroleum)

köszén és tüzfá-ban

létesítettünk.

Azon leszünk, hogy jó és olesó kiszolgáltatás által a fogyasztó közönség megelégedését kiérdemeljük, reményeljük tehát, hogy lesz szives bennünket rendelményeivel megörvendeztetni.

Tisztelettel

Felner Sámuel és Fiai.

Valódi csak ezen védjeggyel.

Dr. LIEBER tanár

ideg-erősítő gyógyitala

bármely, még a legmákosabb idegbajoknak tartós, gyökéres és biztos gyógyítására. Minden zsinórosi állapotok, sapkór, szisztorozás, fejfájás, fejkiszáradás, szivobogás, gyomorhaj, emésztési zavarok stb. tartós meggyógyítása.

Az ideg-erősítő gyógyital, mind az 5 világérsz legnemesebb növényéből, az orvosi tudomány legújabb tapasztalatai alapján egy elsőrangú szaktekintély által összerakottatva, ennek következtében teljes biztosítékot is nyújt a fentebbi bajok megszűntetésére tekintetében. Minden bővebb tudnivalót elmond a minden áruhoz mellékelh körlevél. Ár: 1/2 üvegnek 2 ft, egész üveg 3 ft 50 kr., a díj beklődése vagy utánvét mellett.

Főraktár: Fante gúksa gyógyisz. Gyógyiszertár az egyszarvhoz Péligában.

Ujpest Szerényi Kázmér gyógyiszertáránál.

Helder tanár fogpora: 50 kr.

JUNG ANTAL

fogászati műterme

Ujpesten főutca 1. szám.

Készít legjutányosabb árak mellett egyes műfogát, teljes lenyomatú és rugodarabokat a legújabb amerikai módszer szerint. Fogtisztításokat részleteket és fogtöméseket a legügyesebben és minden fájdalom nélkül eszközölök. E szakba vágó javításokat elfogadok és használhatóságáért kezeskedem. Fogházásokat szegényeknek ingyen.

Külön terem rendelkezésre áll.

Dr. Greensill fogszépe: 50 kr.

Dr. Feichtmann fogszépe: 40 kr.

Dr. Greensill, salicilizilavus szájtíz: 40 kr.

Szeredniczky-féle

fényirdai műterem

Ujpesten, az István és Deák u. sarkán.

Ajánlkozik a t. ez. közönségnek mindenféle felvetelekre; különösen a pillanatnyi felvetelekre (gyermekeknél úgy mint felnőtteknél) akár borus akár szép időben.

A lovasut közvetlenül a műterem mellett visz el.